

щодо того, чи підготовлений перевірений компонент у всіх суттєвих аспектах відповідно до визначеної основи бухгалтерського обліку. Під час аудиту окремого фінансового звіту або певного елемента фінансового звіту аудитор може застосовувати аудиторські докази, отримані як частина аудиту повного пакету фінансової звітності.

Узагальнені фінансові звіти містять менше подробиць, ніж річні, перевірені аудитором, фінансові звіти. Тому, такі фінансові звіти повинні зазначати узагальнений характер інформації й містити попередження, що для кращого розуміння фінансового стану суб'єкта господарювання та результатів його діяльності узагальнені фінансові звіти слід читати разом з останніми перевіреними фінансовими звітами суб'єкту господарювання, які включають розкриття всієї інформації, що її вимагає відповідна концептуальна основа фінансової звітності.

Аудитор повинен зробити дослідження і оцінити отримані аудиторські докази, які були зібрані під час перевірки в якості основи для формування аудиторської думки.

Також, аудитор мусить переглянути й оцінити висновки, зроблені на основі аудиторських доказів, отриманих під час виконання аудиторського завдання спеціалізованих сфер, як підставу для висловлення думки.

Формулювання думки та складання аудиторського звіту за результатами аудиту спеціалізованих сфер регламентується МСА 800, 805, 810, але аудитор при цьому повинен виконати вимоги усіх доречних МСА.

УДК 657.471: 658.8

Назарова К.О.,

д.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансового аналізу та аудиту,
Київський національний торговельно-економічний університет

ЯКІСТЬ АУДИТУ НА СТАДІЇ ЙОГО СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

По завершенню світової фінансової кризи впродовж останнього десятиріччя можна спостерігати формування нової стадії розвитку аудиту, стадії соціальної відповідальності, характерною ознакою якої є реальна морально-етична, цивільно-правова, адміністративна та кримінальна відповідальність аудитора перед суспільством і державою за висловлену невідповідну дійсності думку. На зазначеній стадії принципового значення набуває питання відповідальності аудитора за представлені ним результати.

Важливо підкреслити, що, з одного боку, науковці зосереджують увагу на окремих, несформованих у систему соціальних аспектах сучасного аудиту, а, з іншого, – визначають таку основну ознаку аудиту як соціальна орієнтація.

Соціальні аспекти, соціальна орієнтація передбачають, що сам суб'єкт аудиту, здійснюючи аудит, за своєю ініціативою орієнтується на потреби суспільства, але результати дослідження доводять, що дії зазначеного суб'єкту

в напрямку зростання довіри суспільства, держави є похідними від вимог такого суспільства, а не навпаки. На підтвердження такої робочої гіпотези можуть свідчити:

- прийнята Верховною Радою України 11.12.2014 Програма діяльності Кабінету Міністрів України, в якій зазначається, що в державі запроваджується нова політика управління державною власністю, яка, серед іншого, передбачає, починаючи з 2015 року, впровадження ефективного управління об'єктами державної власності та щорічне залучення міжнародних аудиторських компаній до аудиту ключових державних компаній (№ 26-VIII);

- обов'язкове створення підрозділів внутрішнього аудиту у бюджетній сфері (Постанова Кабінету Міністрів України від 29.09.2011 № 1001);

- Директива Європейського Парламенту № 2014/56 про обов'язковий аудит річних і консолідованих звітів;

- прийнятий 15.07.2015 Європейською федерацією бухгалтерів офіційний документ – Огляд про організацію суспільного нагляду за аудиторською професією у 23 європейських країнах;

- Урядом 28.10.2015 створення Державної аудиторської служби України;

- запуск у 2015 році Державною фіскальною службою України за сприяння МВФ пілотного проекту «Офіс аудиту» тощо.

Таким чином, є підстави стверджувати, що саме професійні та державні інституції, а не суб'єкти аудиторської діяльності, долучились до розробки заходів щодо соціалізації вектору реформування аудиту.

Концептуальним питанням на стадії соціальної відповідальності стає якість аудиту, яка не лише за твердженням науковців і практиків, а й самої МФБ «є питанням складним» (МСА 2015 р. в., т. 3).

Вимоги до фінансової звітності великих підприємств України стають дедалі складнішими, особливо у фінансовому секторі. На шляху підвищення якості аудиту та подолання існуючих у царині аудиту проблем необхідно враховувати, відповідно до суспільно-релевантної моделі економічного контролю в Україні, що провідну роль у регулюванні фінансової звітності відіграють державні регулятивні та контролюючі органи, насамперед, Міністерство фінансів України. Іншими ключовими установами є АПУ, НБУ, Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку України, Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України, а також найбільші впливові професійні аудиторські організації.

Суб'єкти аудиторської діяльності зацікавлені у зростанні якості аудиту, створюючи внутрішні системи контролю якості, які включають: відповідальність керівництва фірми за якість послуг; відповідні етичні вимоги; прийняття аудиторських завдань, продовження співпраці з клієнтами; кадрові ресурси; виконання аудиторських завдань; моніторинг.

Система забезпечення якості повинна знаходитися під відповідним суспільним контролем. Його цілі – нагляд за управлінням системою забезпечення якості (планування та контроль), оцінка висновків перевірок з якості, схвалення публічної звітності про результати проведеного контролю якості, які повинні бути опубліковані належним чином. Це також є способом

вираження суспільної довіри до систем забезпечення якості. На рівні ЄС низка зазначених нормативно-правових актів вимагає від країн-учасників створення системи суспільного нагляду в аудиті, а також встановлення координації суспільних систем нагляду.

Відповідно до визначеного Світовим банком шляху повернення довіри до аудиту та його результатів визначено, що корпоративне управління належить до внутрішніх засобів діяльності суб'єкту господарювання та є невід'ємною частиною у забезпеченні довіри до фінансової звітності та фінансової інформації, яку надає аудит.

Одними з найбільш публічних, із суттєвими соціально-економічними наслідками, та такими, що не втрачають своєї актуальності, є проблема банкрутств суб'єктів господарювання в Україні, особливо в умовах економічної кризи. У такі періоди механізм банкрутства є своєрідним критерієм відбору більш ефективних підприємств. Відповідно, і для аудиторів це не лише певне випробування ефективності їх діяльності, а й можливість виявити власні креативні та інноваційні підходи як до аудиторської практики, так і до підвищення ефективності співпраці зі своїми замовниками. Проте, незважаючи на офіційну негативну статистику збиткових суб'єктів господарювання, і тих, по яких відкрита процедура банкрутства, кількість негативних висновків і відмов від надання висновків, за даними регулятора, залишається на невідповідно низькому рівні. Зазначений дисонанс потребує ефективного втручання всіх гравців аудиторського ринку України.

УДК 657

Олійник Є.В.,

к.е.н., старший викладач кафедри обліку і фінансів,
КрНУ імені Михайла Остроградського

ПЕРЕВАГИ ОРГАНІЗАЦІЇ СЛУЖБИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

Страхові компанії є представниками великого бізнесу, важливими платниками податків, їх виплати забезпечують стабільність економіки в цілому. Значній частині страхових фірм характерна складність організаційної структури і віддаленість їх філій від дирекцій і деякі з них працюють на міжнародних ринках і потребують залучення іноземних партнерів. А отже, існує необхідність створення служби внутрішнього аудиту (ВА), з метою отримання надійної, повної і достовірної інформації про стан справ страхового підприємства, перевірки відповідності дотримання законодавства, політики, планів, підвищення довіри іноземних інвесторів до вітчизняного бізнесу, що зумовлює актуальність дослідження.

Теоретико-методичні та організаційні засади ВА страхових компаній знайшли відображення у роботах таких вчених-економістів: А.О. Касич [5], Л.А. Лещій [6], Ж.В.Прокопенко [7] та ін. Проте важливість організації служби